

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

Justisdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Dommerfullmektiggruppen

Arkivref:
Deres ref. 200600444
Dato: 27.08.2008

Høringsuttalelse til forslag til endringer i domstolsstrukturen i Sør-Trøndelag

Dommerfullmektiggruppen (DFG) har mottatt forslaget til endringer i domstolsstrukturen i Sør-Trøndelag fra Justisdepartementet til uttalelse. Det foreslås i høringsbrevet at Sør-Trøndelag og Trondheim tingretter, begge lokalisert i tinghuset i Trondheim, slås sammen til én domstol, med Sør-Trøndelag tingrett som navn på den nye domstolen.

Hovedbegrunnelsen for sammenslåing av domstolene er å kunne bedre ivareta den faglige kvaliteten og bedre ressursutnyttelsen.

DFG vil begrense høringsuttalelsen til å behandle endringsforslaget så langt det gjelder det DFG anser som relevant for dommerfullmektigenes arbeidsforhold i de aktuelle tingrettene.

1. Innledning

Innledningsvis skal det påpekes at DFG for så vidt støtter Justisdepartementets vurdering om at det er lite hensiktsmessig å ha to tingretter for to domssogn i samme tinghus. En sammenslåing av domstolene reiser imidlertid enkelte problemstillinger som DFG ønsker å adressere.

Slik DFG ser det, er det særlig tre problemstillinger som det er viktig for Justisdepartementet å ta med i vurderingen av eventuelle endringer i domstolsstrukturen. For det første gjelder dette **antallet** dommerfullmektiger som vil bli ansatt i den nye tingretten. For det andre er vi opptatt av hvordan **opplæringstilbudet** for fullmektigene blir i den nye, større tingretten. Til sist mener DFG det er vesentlig å ta stilling til hvilke **arbeidsoppgaver** dommerfullmektigene vil få etter sammenslåingen.

2. Antallet dommerfullmektiger i nye Sør-Trøndelag tingrett

Det fremgår ikke av høringsutkastet hvilken bemanningsstruktur som ønskes i den nye tingretten. Etter kontakt med Domstoladministrasjonen i august 2008, har det kommet fram at det først antas å foreligge en bemanningsplan sommeren 2009. DFGs innspill i dette henseende vil således være et generelt innspill vedrørende viktigheten av å i alle fall opprettholde antallet dommerfullmektiger fra de to tingrettene i den nye domstolen. Bakgrunnen for at DFG ser behov for å påpeke dette spesielt, er at forholdstallet dommere – dommerfullmektiger er meget forskjellig i Trondheim og Sør-Trøndelag på det nåværende tidspunkt. I førstnevnte domstol er det ansatt 12 dommere, men kun to dommerfullmektiger. I Sør-Trøndelag derimot er forholdstallet fem dommere og to dommerfullmektiger.

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

DFG har vært i kontakt med alle dommerfullmektigene ved de to domstolene i forkant av høringsuttalelsen.

Tilbakemelding fra dommerfullmektigene i de aktuelle tingrettene bærer preg av at det ikke er diskutert bemanningsplan for nye Sør-Trøndelag tingrett. Én av dommerfullmektigene i Trondheim tingrett mener at det ikke er et poeng at det er mange dommerfullmektiger i den nye tingretten – det viktigste er at det er tilstrekkelig antall embetsdommere som er tilgjengelige for fullmektigene. Slik DFG vurderer innspillet, retter imidlertid dette seg mer mot opplæringssituasjonen av dommerfullmektigene, som vil behandles nærmere nedenfor.

Domstoladministrasjonen foretar i disse dager en utredning av dommerfullmektigenes arbeidsområde og funksjon i domstolene. Dommerfullmektiggruppen har fått signaler som kan tyde på at utredningen skal brukes som ledd i enten 1) å avvikle ordningen, eller 2) å redusere antall dommerfullmektigstillinger, eller 3) å redusere innholdet i stillingen slik at dommerfullmektigene får færre arbeidsoppgaver og mindre ansvar.

En avvikling av dommerfullmektigordningen eller en vesentlig reduksjon av antall dommerfullmektigstillinger vil kunne få flere alvorlige negative konsekvenser, blant annet når det gjelder rekruttering til dommeryrket og for domstolenes økonomi. Det er ikke dokumentert noen kvalitetsforskjeller i arbeidet utført av embetsdommere og dommerfullmektiger. I tillegg er det en kjensgjerning at dersom for eksempel en embetsdommer skal ansettes i stedet for én eller to dommerfullmektiger, omtrent dobles lønnskostnaden, uten at saksbehandlingstid nødvendigvis går ned eller effektivitet eller kvalitet for øvrig forbedres.

Det er videre en vesentlig problemstilling at dersom antallet dommerfullmektiger reduseres, reduseres domstolenes viktigste kilde til rekruttering av og utdanning til embetsdommere. De aller fleste embetsdommere har vært dommerfullmektiger tidligere, og dette anses å være en viktig grunn til at nytilsatte dommere kan håndtere en tilnærmet full dommerportefølje nærmest umiddelbart etter tiltredelse.

DFG har de siste månedene vært i kontakt med flere av de sittende stortingspolitikere i forbindelse med utredningsarbeidet vedrørende dommerfullmektigrollen. DFG har fått klare signaler fra politisk ledelse om at vi har sterk politisk støtte for opprettholdelse av dommerfullmektigstillingen slik den er i dag, både med hensyn til antallet fullmektiger og innholdet i stillingen.

DFG mener på denne bakgrunn at det i alle fall ikke bør være snakk om å redusere antall dommerfullmektiger i den nye tingretten i forhold til dem som er ansatt i dag. DFG mener for øvrig at det er grunnlag for at det bør være et høyere forholdstall dommerfullmektiger enn det er i Trondheim tingrett i dag, og at departementet bør vurdere å gi retningslinjer for at forholdstallet er likere det som er i Sør-Trøndelag tingrett.

3. Hensynet til dommerfullmektigenes arbeidsoppgaver

I løpet av det første året som dommerfullmektig får man tilbud om en sentralt opplæringskurs på tre dager (Dommerfullmektigkurset). Når det gjelder opplæring lokalt ved den enkelte domstol, er det ingen klare retningslinjer, og praksisen er ulik.

På konkret forespørsel har dommerfullmektigene i Sør-Trøndelag tingrett opplyst at de følger andre dommeres saksportefølje de to første ukene av ansettelsesperioden, i tillegg til å ha en

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

innføringssamtale med sorenskriveren ved domstolen. I tiden videre er det opp til den enkelte fullmektig å ta kontakt med ulike dommere dersom de har spørsmål. Dommerfullmektigene deltar også på dommerlunsj en gang i uken, i tillegg til at de diskuterer mye med hverandre.

Dommerfullmektigene i Trondheim tingrett har ikke respondert konkret på hva opplæringstilbudet er for dem. Én har imidlertid som nevnt over spesifisert at hun er skeptisk til et for høyt antall dommerfullmektiger i forhold til embetsdommere, da hun anser det som svært viktig at det er tilstrekkelig antall dommere tilgjengelig for alle "dumme spørsmål."

Etter det DFG erfarer, er det ingenting som tilsier at opplæringstilbudet er bedre ved en større tingrett. Det som anses som det viktigste, uansett størrelse, er at det utvikles en linje med god kontakt og åpne dører for dommerfullmektigene, slik at den "direkte" opplæringen ivaretas. For øvrig er DFG etter samråd med dommerfullmektigene i begge tingrettene enige i at en sammenslåing vil gi grunnlag for en bedre samlet faglig kompetanse.

4. Begrensning av dommerfullmektigenes arbeidsoppgaver?

Opprinnelig var dommerfullmektigstillingen en opplæringsstilling i domstolene. Stillingen har imidlertid utviklet seg til å bli en midlertidig dommerstilling, slik at etter tre til seks måneder har dommerfullmektigene som hovedregel full dommerportefølje, arbeidsbelastning og ansvar på tilnærmet lik linje som embetsdommernes. Dette har blant annet sammenheng med at dagens dommerfullmektiger er vesentlig eldre (gjennomsnittsalder er 33 år), i tillegg til at de har mer relevant arbeidserfaring fra politi- eller advokatarbeid eller relevant forvaltningsarbeid. Det kan utledes av dommerfullmektigundersøkelsen tidligere i 2008 at en av årsakene til at det er såpass god rekruttering til dommerfullmektigstillingen er nettopp at man i stillingen får bred erfaring og mye ansvar. Dersom interessante og utfordrende arbeidsoppgaver fjernes fra stillingen, vil dommerfullmektigstillingene bli mindre attraktive – særlig sett hen til at lønnsnivået i forhold til kompetansen til de som ansettes, er lavt.

Begge dommerfullmektigene fra Sør-Trøndelag tingrett frykter at de vil få begrenset arbeidsoppgavene sine, og få mindre anledning til fullfaglig deltakelse, for eksempel på domtermøter.

Det er domstolsleder som per i dag sitter med hovedmakten i forhold til hvilke arbeidsoppgaver dommerfullmektigene skal eller ikke skal få. DFG mener dette kan få uheldige utslag, idet det er til dels stor forskjell i oppfatninger. DFG mener således det bør legges klarere politiske føringer for at arbeidsoppgavene til dommerfullmektigene ikke skal begrenses, slik at man ikke mister gode kandidater til stillingene, som i sin tur fungerer positivt i forhold til saksavvikling, og slik sett også videre mister gode spirer til embetsdommerstillingene.

5. Oppsummering

DFG mener det er viktig i sammenslåingsprosessen å minimum ivareta antallet dommerfullmektiger som til sammen er ansatt i Trondheim og Sør-Trøndelag på det nåværende tidspunkt. DFG mener det bør vurderes å fastsette en høyere dommerfullmektigandel i den nye tingretten, slik at forholdstallet blir likere det i Sør-Trøndelag enn (gamle) Trondheim. Videre anses det vesentlig at dommerfullmektigenes arbeidsoppgaver slik de er i de fleste tingretter – av stor bredde – ikke begrenses slik det i noen grad gjøres i Trondheim tingrett. Slik DFG ser det, er det ikke et argument for færre dommerfullmektiger at

NORGES JURISTFORBUND

www.juristforbundet.no

det krever mer ressurser til opplæring, idet det viser seg at opplæring fungerer vel så godt i mindre tingretter.

Med vennlig hilsen
for styret i Dommerfullmektiggruppen

Anette Fjeld
leder

Synnøve Ugelvik
styremedlem

